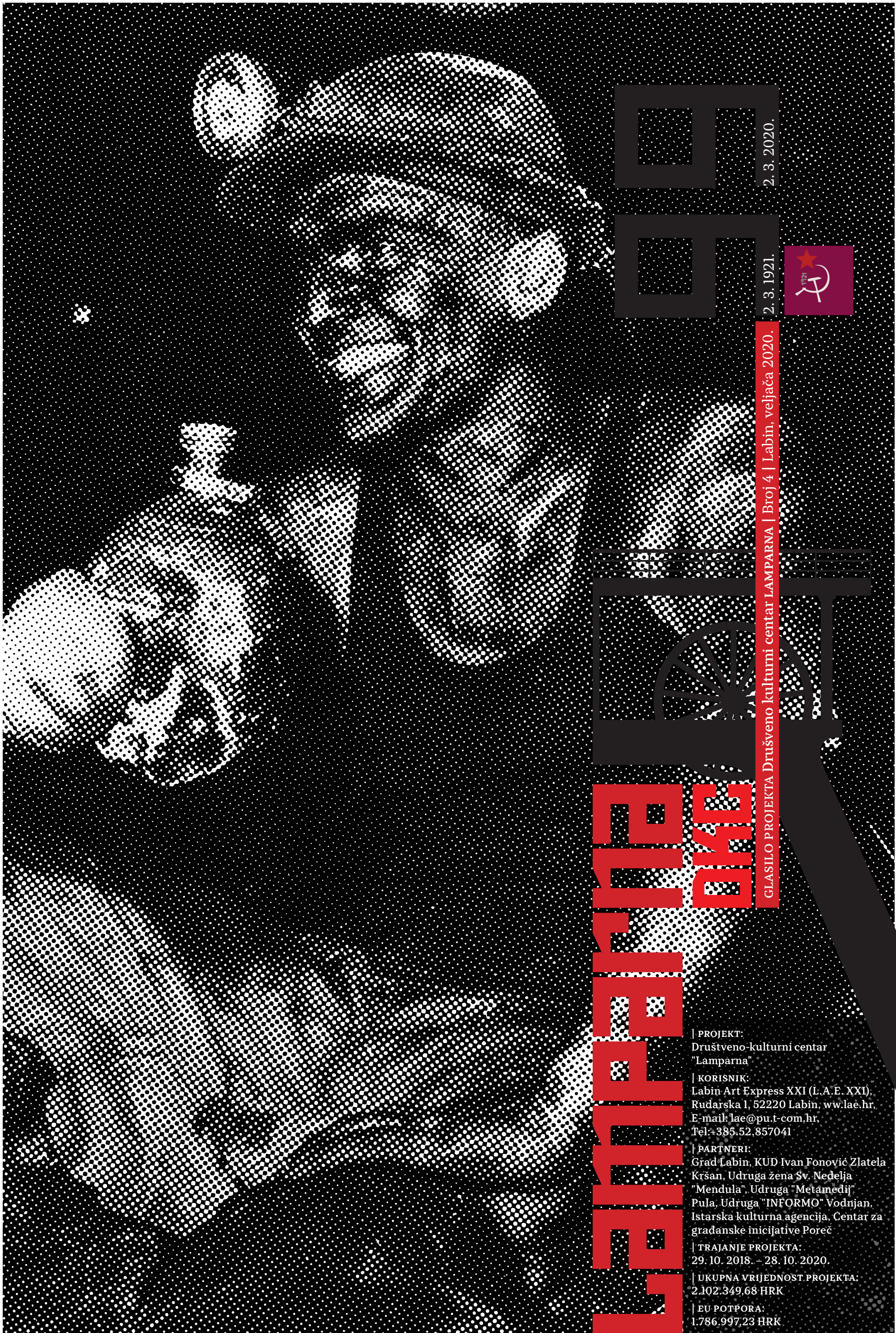




LAMPARNA

GLASILO PROJEKTA Društveno kulturni centar LAMPARNA | Broj 4 | Labin, veljača 2020.

2. 3. 2020.

2. 3. 1921.



| PROJEKT:
Društveno-kulturni centar
"Lamparna"

| KORISNIK:
Labin Art Express XXI (L.A.E. XXI),
Rudarska 1, 52220 Labin, ww.lae.hr,
E-mail: lae@pu.t-com.hr,
Tel: +385.52.857041

| PARTNERI:
Grad Labin, KUD Ivan Fonović Zlatela
Kršan, Udruga žena Sv. Nedelja
"Mendula", Udruga "Metamedij"
Pula, Udruga "INFORMO" Vodnjan,
Istarska kulturna agencija, Centar za
građanske inicijative Poreč

| TRAJANJE PROJEKTA:
29. 10. 2018. – 28. 10. 2020.

| UKUPNA VRIJEDNOST PROJEKTA:
2.102.349,68 HRK

| EU POTPORA:
1.786.997,23 HRK

DKC Lamparna - recentne aktivnosti (siječanj - veljača 2020.):

Participativno planiranje i upravljanje u kulturi

Podizanje javne svijesti o participativnom planiranju i dobrom upravljanju

Partnerska organizacija CGI osmislila je te tijekom prosinca 2019. i siječnja 2020. provela **drugu medijsku kampanju u svrhu promidžbe javno-civilnog partnerstva i dobrog upravljanja u projektu DKC Lamparna**. Snimljeno je 10 kratkih intervju u kojima građani Labina, različite dobi, zanimanja i socijalnog statusa odgovaraju na 3 pitanja o Lamparni: Što nam znači? Što želimo? Što će postati? Video intervjui iskorišteni su za Facebook kampanju s ciljem privlačenja što većeg broja građana da sudjeluju u online anketi CGI-a, koji bi partnerima u projektu DKC Lamparna omogućio izradu najoptimalnijeg sudijskog modela upravljanja Lamparnom. Video intervjui dostupni su na <https://www.youtube.com/watch?v=Z2VxZAdASwQ&t=2s>.

**POGLEDAJTE
VIDEO
INTERVJUE**



Kako bi ispitali građane i građanke Labina i okolice u kojoj mjeri i za koje sadržaje su zainteresirani u Društveno kulturnom centru Lamparna, u siječnju 2020., nakon intenzivne promidžbe u lokalnim, tiskanim i elektronskim medijima te na društvenim mrežama, provedena je **on-line anketa** putem koje je do sada prikupljeno više od 400 odgovora građana i građanki, koji su i statistički obrađeni. S obzirom na to da je u planu prikupiti 2.000 odgovora, anketu će se nastaviti provoditi do kraja kolovoza, do kad će biti prikupljeni i svi ostali podaci potrebni za izradu konačnog strateškog plana upravljanja DKC-om Lamparnom.

Gerilska umjetnička akcija, site-specific instalacija Sandra Đukića pod nazivom SLUŠAM - ČUJEM!, koja tematizira poziciju građana u javno-civilnom partnerstvu i sudioničkom upravljanju, osvanula je 25. siječnja 2020. na nekoliko lokacija u Labinu (Kature, Trg labinskih rudara, Rudarska ulica - Lamparna, Zelenice, Titov trg). Projektni partner Centar za građanske inicijative Poreč (CGI), u kolovozu 2019. objavio je javni natječaj za dvije gerilske umjetničke akcije na/u javnim prostorima na području Grada Labina. Pristigle prijave ocjenjivao je žiri sastavljen od tri člana CGI-a i Labin Art Expressa XXI. Odabran je prijedlog umjetnika Sandra Đukića iz Zagreba, dok je za još jednu umjetničku akciju javni natječaj ponovno otvoren (vidi str. 6).

Nakon konceptualno povezane site-specific instalacije GLEDAM - VIDIM! (labinsko predizborno proljeće 2009.), medijski umjetnik Sandro Đukić je s "organa vida" prešao na "organ sluha", organski supripadan našem spoznajnom aparatu, a praktički, receptivno i spontano, upućen i na "glas" (vanjski/nutarnji), na intuiranje zvučnih poruka estetičke, etičke, pravne, političke (last but not least!) provenijencije. Fotografski zumirano vanjsko uho, ušna školjka, u visokoj rezoluciji, uvlači nas snagom arhetipa u izvana nevidljivi

virtlog srednjeg, unutrašnjeg uha (kao u filmu Davida Lyncha "Plavi baršun!") prodirući pravo u labirint mozga, do slušne percepcije i jezičke, intelektualne interpretacije zvuka koji ČUJEM/-emo/. To nas lako može potaći na djelovanje, poput glazbe na gestikulaciju, pjevanje, kretanje, ples. Od percepcije i apercepcije zvučne riječi, izvanjskog glasa Drugog ili pak nutarnjeg demona savjesti treba učiniti skok na razinu interpersonalne, društvene interakcije, u kreativan odnos prema "muzici sfera" i društvenoj sredini ("okolišu"). Nekoć se,



u socijalistička, "industrijska", radnička vremena upozoravalo "nesmotrene" radnike na famozna "tri uzroka nesreće" pri radu u tvornici (primjerice u pogonima legendarnog, mitskog, kulturnog "Torpeda!"): NE VIDIM - NE ČUJEM - ŠUTIM(?), što je bilo zorno predočeno likovima radnika u trojakim gestama prekrivanja vlastitim rukama očiju, ušiju i usta, po uzoru na paradigmatičnu trojicu orijentalnih majmunu koji su ih "anticipirali", konceptualno i ikonografski.

Vizualno - simbolička poruka/namjena uvećane fotografije ljudskog uha (na glavi u profilu, bez lica, koje nije unutar kadra) jeste poziv na aktivno slušanje. Poziva u nekom višem i dubljem smislu, te na budno, lucidno, kreativno participativno

interagirane s ostalim akterima u sustavu društvenih odnosa. Sastavni sastojak te/tih site-specific instalacije/-ja - na više istaknutih urbanih površina u Labinu/ Podlabinu, od ograde pred ulazom u KUC Lamparna do ostalih istaknutih punktova, na mjestima gdje su pred jedanaestak godina bili instalirani printevi s fotografijom oka (GLEDAM-VIDIM!, 2009.) jeste i verbalno - grafički istaknut uzvik/poziv/konstativ: SLUŠAM-ČUJEM! Uskličnik upućuje na buđenje ne jedino "hladnih" racionalnih snaga već i na važnost emo-



cionalne, afektivne energije investirane u tu djelatnost, nesvodivu na puko pasivno "slušanje".

Upućujemo i na projekt vojvođanske umjetnice Ratke Lugumerski: "Projekat UHO" - u kojem je kodirana referencija na "zagonetku" famoznog Van Gogh-ova "otsječenog uha" odnosno na različite interpretacije razloga tog umjetnikova čina. Te na već spomenuto slavno odsječeno mrtvačko uho zatečeno u travi, u koje "ulazi" kamera, naš pogled, sve praćeno uznemirujućim zvukom, glazbeno akcentuirano od strane Angela Badalmentea. "Plavi baršun", D.Lynch. K tome i na antologijsku poemu beat-pjesnika A.Ginsberga: "Smrt za Van Goghovo uho" (Branko Cerovac, 2020.)





29. siječnja u Gradskoj knjižnici Labin održana je treća po redu od četiri planirane **javne rasprave o budućoj namjeni velikog rudarskog kupatila** u samom centru Podlabina, ovog puta pod nazivom **"Kupatilo kao generator kulture u kontekstu rudarske baštine"**. Moderator javne rasprave bila je ponovno Silvana Fable, a izlagač **Irina Belušić Maggí**, Viša stručna suradnica u Upravnom odjelu za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i izdavanje akata za gradnju Grada Labina.

ŠTO ŽELIMO U VELIKOM KUPATILU?

KUPATILO KAO
GENERATOR
KULTURE U
KONTEKSTU
RUDARSKE
BAŠTINE



Treća javna rasprava stavila je u fokus razmatranja prostor napuštenog Velikog kupatila, sagledavajući njegovu buduću namjenu unutar konteksta projekta obnove cjelokupne rudarske baštine na prostoru onog teritorija Labinštine na kojem se nalazi materijalna baština vezana uz rudnik, te cjelokupnu

industriju i infrastrukturu koja je sagrađena za potrebe rudarske industrije.

Irina Belušić Maggí izlaganje je započela predstavljanjem rezultata anketiranja građana Labina koje je provela Udruga L.A.E. XXI na temu buduću namjene Velikog kupatila. Prisutnima su

prezentirani detalji ankete, čiji je konačan statistički zaključak da se većina građana, njih 67,30%, izjasnila za multifunkcionalnu namjenu tog prostora.

Nakon toga prisutnima su prezentirane Programske smjernice pristupu obnovi rudarskog naslijeđa na području Labinštine iz 2015. godine, te je istaknuta važnost valorizacije cjelokupnog materijalnog i nematerijalnog naslijeđa vezanog uz rudarstvo, a predloženi su i alati kojima se Grad Labin koristio u svrhu valorizacije tog naslijeđa.

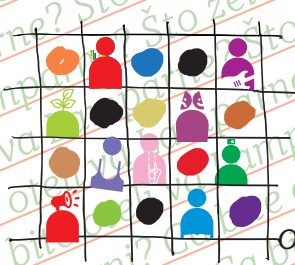
Nakon izlaganja za sudionike je otvorena rasprava na temu buduću namjene Velikog kupatila. Nakon što je većina prisutnih iznijela vlastite stavove i mišljenja, moglo se zaključiti da se njegova namjena mora sagledati u kontekstu cjelokupnog projekta obnove rudarske baštine na Labinštini, a posebno u kontekstu projekta Podzemni grad XXI, čija je realizacija upravo započela s rekonstrukcijom labinskog šohta, i nastavlja se skorom ugradnjom lifta u nj.

Na samom kraju rasprave definirano je da bi se slijedeća, ujedno i posljednja, 4. javna rasprava trebala održati ovog proljeća u SŠ Mate Blažine, kako bi se u raspravu na ovu temu uključio što veći broj mladih Labinštine.

Razvoj i izrada modela sudioničkog upravljanja Lamparnom

U svrhu razvoja te izrade konačnog modela upravljanja Društveno-kulturnim centrom Lamparna, vanjska suradnica Ana Šilović, održala je od 27. do 31.1.2020. radionicu za sve projektne partnere, koja se bavila izradom **Plana upravljanja DKC-om Lamparna**. Cilj prvih 5 od ukupno 7 planiranih radionica bio je obaviti analizu svega do sad usvojenog o sudioničkom upravljanju te u zajedničkim razgovorima svih partnera početi izrađivati Plan upravljanja za DKC Lamparna. Nakon što je voditeljica radionice predstavila sadržaj - strukturu Plana upravljanja po poglavljima, analizirani su studijski posjeti društveno-kulturnim centrima u Budimpešti, Beču i Barceloni, kao i društveno kulturni centri iz Hrvatske koji su

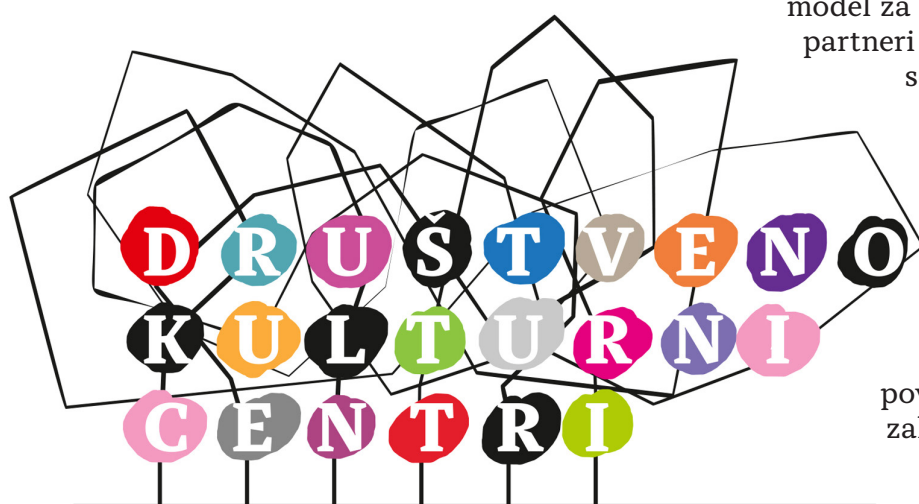
DKC LAMPARNA



online anketa online anketa online anketa online anketa

se predstavili u Lamparni (Pogon Jedinstvo i Roje Pula), kako bi se vidjelo koji od tih centara može poslužiti kao tipski model za DKC Lamparna. Svi partneri su se složili kako se od svakog modela upravljanja tim centrima nešto može ugraditi i u plan upravljanja Lamparnom, koja zbog specifičnog lokalnog i povijesnog konteksta zahtjeva individualni model upravljanja. Također su

predstavljani rezultati intervjua provedenih u lokalnoj zajednici s ciljem da se saznaju različiti stavovi o DKC Lamparna i njegovom modelu upravljanja od ključnih lokalnih dionika, poput Deana Zahtile, predsjednika LAE XXI - udruge koja upravlja Lamparnom, Borjana Batagelja, Pročelnika odjela za kulturu Grada Labina, u čijem je vlasništvu Lamparna, i ostalih kulturnih djelatnika te samih građana. Vanjska suradnica Ana Šilović nakon provedenih radionica izradit će prvu verziju Plana upravljanja DKC Lamparna, koji će biti poslan svim partnerima na razmatranje. Na jesen o.g. biti će održane još dvije radionice/radna sastanka na kojima će se dovršiti konačan Plan upravljanja DKC-a Lamparna.





Labinska republika, iako nikada službeno proglašena, samouprava je nastala za rudarske pobune na Labinštini 1921. godine. Štrajk labinskih rudara započeo je 2. ožujka kada se oko šesto rudara okupilo na trgu u Vinežu (Krvova placa) u znak prosvjeda protiv fašista, koji su u Pazinu zlostavljali njihova sindikalnog vođu Giovannija Pipana. Rudari su potom zauzeli rudnike te organizirali vlastitu upravu na čelu s rudarskim komitetom i naoružane postrojbe pod nazivom crvene straže. Slabo naoružani i bez vojnog iskustva rudari se nisu mogli oduprijeti talijanskim vojnim i redarstvenim snagama te 8. travnja Pipan naređuje prekid vatre i predaju oružja. Nakon uspostave SFRJ 2. ožujak obilježavao se u Hrvatskoj kao Dan rudara, a do 1993. bio je i Dan Općine Labin.

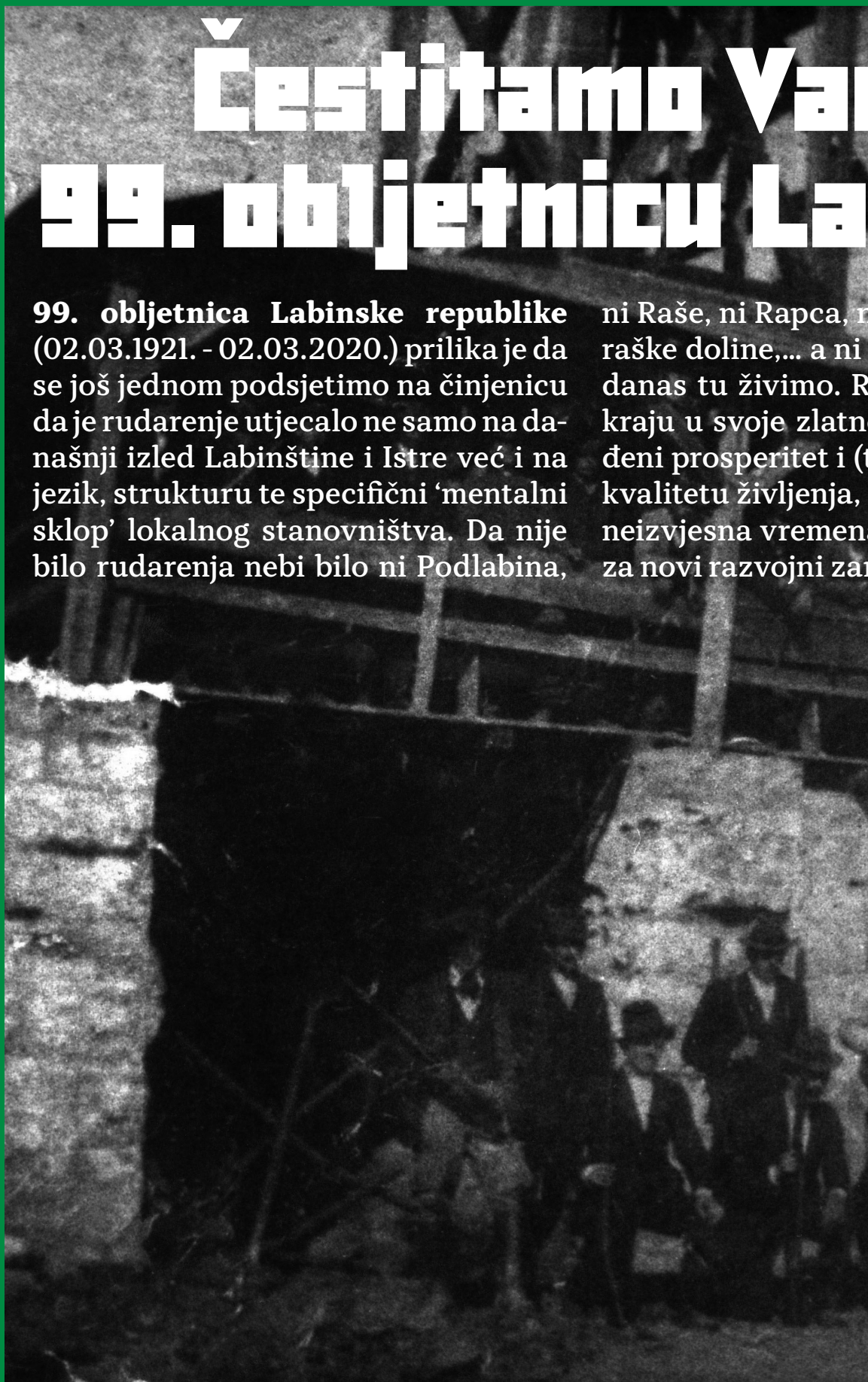
Priča o istarskom antifašizmu je stara kao i fašizam. Na temelju Rapalskog sporazuma iz 1920. godine, Istra je pripojena Kraljevini Italiji, pa se nasilnim metodama nastojao ubrzati proces uvođenja nove vlasti i ujedno potalijančiti lokalno stanovništvo. Prvog ožujka 1921. godine iz Pazina se vratio pretučeni od tamošnjih fašista Giovanni Pippan, sindikalni vođa labinskih rudara, koji je prenio vijest kako su u Trstu srušili radničku komoru. Taj incident nije bio izoliran - radilo se o odmazdi nad raškim rudarima koji su, usprkos svojoj zauzetosti teškim podzemnim radom, priskočili u pomoć svojoj radničkoj braći nad kojom je širom Istre i Italije divljao fašistički teror. Već slijedećeg dana, razjareni rudari organizirali su protest i objavili opći štrajk koji je započeo u 12 sati na Vinežu, gdje se okupilo nekoliko stotina rudara. Nakon održanih govora prosvjednici su krenuli u središte Labina gdje im se pridružuje nekoliko tisuća žitelja iz čitave Labinštine, koji daju oduška svom nezadovoljstvu i demoliraju Talijanski dom, što je rezultiralo s nekoliko ranjenih.

Najbolji opis događaja na terenu pod pseudonimom je ponudio jedan od članova samoproglašene rudarske vlade u slovenskom tjedniku "Jutro" iz 1921. godine: "U nastavku tog revolta izabrana je revolucionarna vlada koja je brojila šest članova na čelu s predsjednikom. Vlada je", kako navodi njezin član, "zahtijevala da joj talijanska vlast izruči pravo upravljanja rudnicima i cijelim Labinskim područjem. Narod je organizirano stavljen u punu pripremljenost, jer su ustanici očekivali da će narednih dana uslijediti veliki događaji. Iz opreza, očekujući da bi moglo doći do oružanog sukoba ako intervencija fašista uslijedi iz pravca Pule, Pazina ili Trsta, porušili smo sve mostove na rijeci Raši. Istovremeno sve glavne prometnice, koje su

Čestitamo Vam 99. obljetnicu La

99. obljetnica Labinske republike (02.03.1921. - 02.03.2020.) prilika je da se još jednom podsjetimo na činjenicu da je rudarenje utjecalo ne samo na današnji izled Labinštine i Istre već i na jezik, strukturu te specifični 'mentalni sklop' lokalnog stanovništva. Da nije bilo rudarenja nebi bilo ni Podlabina,

ni Raše, ni Rapca, ni raške doline,... a ni danas tu živimo. R kraju u svoje zlatn deni prosperitet i (kvalitetu življenja, neizvjesna vremen za novi razvojni zar



vodile u pravcu rudarskog prostora zapriječili smo minama. Napetost u iščekivanju rasla je iz sata u sat, jer smo kocku bacili, dok je naša odlučnost u praksi iskazana, a da nitko od nas nije znao što nas očekuje narednog dana. Međutim, već oko 23.00 sata tog prvog dana bataljon talijanske vojske koji je bio razmješten u Labinu zaposjeo je rudnike u Krapnu i Vinežu, dok su kod rudnika u Štrmcu rudari ustanici uspjeli odbiti četu, zahvaljujući tome što su se blagovremeno uspjeli dobro utvrditi. Dali su do znanja vojnicima da je crta na kojoj stoje minirana i ako se ne udalje, da će letjeti u zrak. Uvidjevši da se rudari ne šale, vojnici su se povukli, a mi smo poslali ultimatum vlastima sa zahtjevom da vojska tokom tog popodneva napusti teritorij rudnika. U dopodnevним satima petog ili šestog dana iz Barbana je javljeno našem rukovodstvu da iz pravca Pule nadolazi jača kolona vojske

s oklopnim borbenim vozilima. Oko 11 sati došlo je do sukoba na rijeci Raši, zbog čega je vojska bila primorana zaustaviti se. Zapovjednik vojske silno se začudio vidjevši ispred sebe pravu frontu s utvrđenim položajima i miniranim pristupima. Tom zapovjedniku vojske poručili smo da ćemo silom spriječiti svaki pokušaj ulaska na rudarski teritorij, da imamo vlast, svoju upravu i da smo minirali cjelokupni teritorij. Vojska se povukla, a uskoro su u Labin stigli predstavnici vlasnika rudnika, koji su bili primorani prihvatiti sve naše zahtjeve. Prema pogodbi koje su potpisali talijanske vlasti i vlasnici rudnika s jedne strane i zastupnici labinskih rudara s druge, vlast nad rudničkim teritorijem i rudnicima, s cjelokupnim rudničkim inventarom, kao i velikim količinama ugljena na Štalijama, prešla je u nadležnost novoizabrane vlasti rudara. Narednih dana, život se vratio u normalu. Tri

m Dan rudara i binske republike

ni čepićkog polja, ni mnogih od nas koji rudnik koji je ovom doba donio nevi-tadašnju) europsku u ova turbulentna i a nudi nam priliku mah kroz umjetnič-

ki i kulturno-turistički projekt “Podzemni grad XXI”. Da li ćemo tu povijesnu priliku i iskoristiti te na 100. obljetnicu sići liftom u VIII. horizont, ovisi isključivo o nama!

SRETNOST!

L.A.E. XXI



ativno kratko vrijeme normalizirao se promet, industrija, trgovina, odnos prema rudničkim jamama, javnost rada i socijalna skrb. Svi su obrti mirno poslovali, narod je postajao sve zadovoljniji svojom samostalnošću i republičkom vlašću. Iako smo mislili da će nam sloboda biti trajna i da ćemo postati poput republike San Marino, na žalost, naše zadovoljstvo nije trajalo dugo. Neposredni udar je našoj Republici zadala poznata Krnička pobuna. Početkom travnja 1921. seljaci u Krnici ustali su protiv nepodnošljivog fašističkog terora i puškama napali fašističku postaju. Pobuna se proširila i izvan Krnice, ali je za kratko vrijeme mobiliziran i čitavi pulski garnizon ojačan zloglasnim fašističkim formacijama. Pohitali su u pomoć blokiranoj posadi fašista u Krnici i napali pobunjene seljake, koji se nisu mogli boriti protiv višestruke nadmoći opremljene i oklopnim vozilima. Više je seljaka pobijeno, mnogo više ranjeno i više stotina uhvaćeno, a spaljeno je i nekoliko sela, pri čemu su se izbjegli sklonili na Labinstinu. Talijani su zaključili da je Labinska republika centar protiv talijanske propagande. To ih je navelo da nas napadnu i to u trenutku kada smo bili nespremni i najmanje očekivali njihov udar.

Prvih dana ožujka morali smo skloniti mine s prometnice zbog opasnosti da se neka od njih sama ne aktivira. Nismo vodili računa o tome da bi nas Talijani ipak mogli napasti i da će ukaljanjem mina naša obrana oslabiti. Zanosili smo se mišlju da su nas doista već priznali i da smo s njima već uspostavili redovne odnose. Mislili smo da će Talijani ostati kod potpisano dogovora i poštovati našu samostalnost. Ali i Talijani su se zapravo bojali da bismo mogli zaprijetiti i dignuti u zrak rudarska postrojenja, zato su se pripremali u velikoj tajnosti i čekali pravi trenutak. Dana 7. travnja u jutarnjim satima iznenadio nas je jaki koncentrični napad s kopna i mora. U to vrijeme jedan broj naših rudara je radio, drugi su se odmarali. Malobrojne straže nisu mogle zadržati veliku nadmoć napadača naoružanog raznovrsnim naoružanjem. Iako smo pružili otpor u Raškom zalijevu, kod Krapna i Vineža, ali bez većeg uspjeha. Jedino smo jači otpor pružali kod Štrmca. Tu su rudari zapriječili daljnji prodor vojske pušcanom vatrom i ručnim granatama. Nakon izvjesnog vremena vojska je izvršila juriš i rudare svladala bajunetama, tako da ih je nekoliko poginulo i veći broj zarobljen.

Pošto je Labinska republika okupirana i uništena fašisti su nastavili s divljanjem i lovom na ljude. Čelnici Republike, ukoliko nisu uspjeli pobjeći, pohapšeni su i odvedeni u rovinjski zatvor. Nakon duge istrage i teroriziranja bili su osuđeni na kazne od jedne do sedam godina zatvora.“



četvrtine radnika vratilo se na rad, dok je jedna četvrtina ostala na straži. Bio je dovoljan zvižduk sirene da bi se za čas svi naoružani okupili na dogovorenom mjestu. Jednog dana dobili smo iz Barbana obavijest da iz Pule nadolazi jača vojna formacija. Odmah su alarmirani žitelji mlade Republike i za par sati bilo je 2.000 branitelja na našoj granici. Ali vojska nije došla. Pokazalo se da se neki provokator poigrao s Republikom. Unatoč tome, naše mjere predostrožnosti nisu bile uzaludne, već korisne radi sigurnosti. Ostavili smo mine na svim prilazima i još bolje ih osigurali stražarima. Među njima su bili i mineri, koji su mogli mine aktivirati putem elektrike.

Žitelji su se osjećali sigurno. Uprava rudara poduzela je sve potrebne mjere da se osigura mir i red i nastavi proizvodnja u rudnicima. U rudnicima je vladala primjerena disciplina uz

ogromno nadahnuće za slobodom. Talijanska vlast se nije miješala u naše poslove, međutim, vrlo su strogo kontrolirali da naši ljudi ne prelaze granicu naoružani.

Hrane nikad dosta. Naručio sam da mi se načini poveća mina. Jednog dana krenuo sam sa svojim prijateljem u ribolov. Barkom smo krenuli od Štalija prema pučini, i otišli tamo gdje ima najviše riba. Bacili smo minu. Na oko 200 četvornih metara izbačena je velika količina omamljene ribe. Pokupili smo ribu i vratili se do Krapna. Našem velikom ulovu zadivili su se tamošnji ribari, ali nas je netko od njih prijavio pomorskom zapovjedništvu, koje nam je nakon par dana zaprijetilo intervencijom vojne mornarice ako još jednom izvedemo tako drsku samovolju preko granice. Moram međutim kazati da je unutrašnja politika Labinske republike bila potpuno uređena. Za rel-

Priprema i provedba participativnih kulturnih programa kojima se ostvaruje socijalna integracija

Sredinom 2019. L.A.E. XXI je objavio međunarodni javni natječaj za 16 umjetničkih projekata koji tematiziraju život lokalne zajednice te potiču participaciju građana u umjetničkim projektima, prvenstveno na Labinštini, ali i u Istri generalno. Žiri od 3 člana L.A.E. XXI izabrao je domaće i inozemne autore koji su tijekom umjetničkih rezidencija provedenih u drugoj polovini 2019. te početkom 2020., u suradnji te kroz komunikaciju s 50-tak građana Labina, Raše, Pule, Vodnjana, Tupljaka, te drugih dijelova Istre, osmislili i razvili ideje za participativne umjetničke radove koji će biti predstavljeni na jednoj od izložbi 3. Bijenala industrijske umjetnosti, koje će se od 31. srpnja do 4. listopada 2020. održati u Labinu, Raši, Puli, Vodnjanu, Opatiji i Rijeci, kao dio programa najveće kulturne manifestacije u Europi u ovoj godini - Rijeka 2020 - Europska prijestolnica kulture.

Do veljače 2020. provedene su slijedeće umjetničke rezidencije/projekti:

PAUL ALBERT LEITNER, austrijski fotograf rođen 1957., kad ne putuje živi i radi u Beču, Austrija. Njegovi radovi izlagani su u vodećim galerijama i muzejima, kao Galerie Steinek, Kunsthalle Wien, Lentos Kunstmuseum Linz i dr. Leitner radi putopise u mediju fotografije u kojima bilježi transformacije kroz koje prolazi tijekom svog putovanja. U tradiciji "Sentimentalnog putovanja Lawrencea

Paul Leitner, ideje za participativni umjetnički rad (IAB_03)



"Sternea kroz Francusku i Italiju" (1768.) i mnogih sličnih romana o osobnom razvoju kroz putovanje, umjetnik uvijek nanovo (kao mladić) kreće na putovanje, koje je za njega put u unutrašnjost samoga sebe. Njegova fotografska percepcija često polazi od odnosa njegovog autobiografskog, vanjskog, fizičkog postojanja s jedne strane i prirode s druge kao ogledala duše, što u svojim fotografijama prikazuje u formi diptiha.

"Jedna od mojih najvećih preokupacija je takozvana fotografija uličnog života, bilježenje statusa i promjena u društvu promatrajući ljude i kontekst u kojem žive i agitiraju. Volim razgovarati s ljudima i pokušavam u svojim fotografijama zabilježiti njihovu osobnost, pozadinu, brige i nade. Stoga mislim da puno mojih rado-

Javni poziv za GERILSKU UMJETNIČKU AKCIJU u Labinu

Centar za građanske inicijative (CGI) Poreč i L.A.E. XXI pozivaju mlade umjetnike, dizajnere, arhitekte, sociologe,... i sve ostale zainteresirane kreativce da predlože jednu 'gerilsku' umjetničku akciju, koja će promovirati civilno-javno partnerstvo i sudioničko upravljanje. Akcija mora biti izvedena na otvorenom ili u zatvorenom javnom prostoru na području Grada Labina, najkasnije do 1. kolovoza 2020., a odabrani će autor za osmišljavanje i realizaciju akcije na raspolaganju imati 15.000 HRK (bruto). Prijave se podnose na e-mail adresu cgiporec@cgiporec.hr i lae@pu.t-com.hr, najkasnije do 20. ožujka 2020. te moraju sadržavati:

1. TRI REFERENTNA RADA/PROJEKTA autora u formi fotografije (jpg), videa, zvučnog zapisa,..., odnosno sukladno mediju autorskog djelovanja, ili link(ove) za referentne Internet stranice.
2. KRATAK KONCEPT predložene akcije (maksimalno 1 kartica teksta).
3. KRATKI ŽIVOTOPIS autora (maksimalno pola kartice teksta).

Radove će selektirati žiri sastavljen od 3 člana CGI Poreč i L.A.E. XXI, koji će rezultate objaviti do 31. ožujka 2020.

SRETNOST!

va ne samo da predstavljaju ljude i njihov način života, već su i izraz njihove samopercepcije i samosvijesti. U Labinu, Raši, Puli i drugim mjestima u Istri istraživao sam utjecaj turizma na svakodnevni život ljudi i promjene njihovog životnog stila, kao i društvene te političke posljedice, ali i izgled te razumijevanje turista koji dolaze u to područje. Razmišljanja i stavovi ljudi o turizmu, bila su mi jedno od polazišta za izbor tema fotografija nastalih tijekom boravka u Istri. Također su me zanimali prostori (re)prezentacije, posebno (re)prezentacije povijesti, kao i često apsurdni paralelni svjetovi (Foucault ih je nazvao heterotopijama), poput soba s portretima austrougarskih i talijanskih oficira u pulskom Domu branitelja."

BEN CAIN umjetnik je koji živi i radi u Londonu, kao predavač likovne umjetnosti na Central Saint Martinsu i u Zagrebu, gdje je nedavno profesor na WHW akademiji. Njegovi su radovi izloženi diljem svijeta, uključujući Manifesta 9, Busan Biennale, Hrvatski paviljon na 56. Venecijanskom bijenalu (s Tinom Gverović), Supplement, New York / London, Grundy Art Gallery, Blackpool, i dr.

Za vrijeme svoje umjetničke rezidencije u Labinu bavio se kreiranjem nove site-specific skulpture koja će tematizirati raskrižje rada i slobodnog vremena, unovčavanje i estetiziranje postindustrijskog okruženja, potencijal postindustrijskih prostora da pronađu načine

postojanja koji će pružiti otpor prema suvremenim modelima rada, koji ciljaju na optimiziranje i maksimiziranje rada, zatim fizičke ishode tog rada i najvažnije - tijela koja rade. Umjetnik planira proizvesti svoj rad s lokalnim proizvođačima metalnih konstrukcija i radnih odjevnih predmeta, te keramičarima. "Kroz razgovor s lokalnim ljudima upoznao sam se s (post) industrijskim krajolikom, pogotovo kroz posjete lokalitetima s manufakturama i proizvodnim pogonima koji su sastavni dio karaktera i identiteta ove regije", istaknuo je Ben Cain.

DRAGANA SAPANJOŠ živi i radi u rodnom Novigradu gdje se vratila 2012. nakon što je deset godina provela u Milanu, gdje je završila studij slikarstva pri ACCADEMIA DI BELLE ARTI DI BRERA. Dobitnica je brojnih nagrada, rezidencijalnih programa i stipendija, od kojih izdvajamo: Corso superiore di arti visive Antonio Ratti, VIR Viaraferni (Viafarini in residence), ACACIA stipendija, Moroso Award for Contemporary Art, Futura PRAHA, Triennale hrvatskog kiparstva.

Tijekom nekoliko istraživačkih posjeta Dragana Sapanjoš obišla je bivše rudarske lokalitete na Labinštini, istražila je arhivu rudarstva u Narodnom muzeju Labin te razgovarala s bivšim rudarima i rudarskim inženjerima. Njena umjetnička rezidencija rezultirala je idejom - prijedlogom umjetničkog projekta pod nazivom PILOT. Radi se u

performansu koji će biti izveden na otvaranju 3. Bijenala industrijske umjetnosti, u kojem će 10 crnih automobila prevoziti 10 gledatelja – posjetitelja Bijenala (u svakom automobilu po jedan), i koji će tijekom 3 dana, u koloni obići lokalitete Bijenala te na taj način svečano označiti njegov početak. Tijekom vožnje putnici neće moći komunicirati s vozačem, niti koristiti mobitel, jer će im se preko zvučnika u automobilu puštati radio drama – priča koju će umjetnica pripremiti za njih. "Vidjeti druga mjesta i upoznati nove ljude, oblikovati oko njih novo umjetničko djelo nevjerojatna je prilika za rast mog istraživanja", istaknula je Dragana Sapanjoš.

Kao jedan od najboljih diplomiranih umjetnika u Velikoj Britaniji, **NIKOLAS VENTOURAKIS** izabran je u Future Map (2013.), Catlin Guide (2014.) i Fresh Faced Wild Eyed (2014.) u Photographers Gallery. Od 2017. umjetnički je direktor Lucy umjetničke rezidencije u Kavali, i ko-kustos je projekta "A Hollow Place" u Ateni.

"Želio bih postaviti djelo u Labinu i/ili Puli, te sam tijekom boravka u Istri prikupljao svoj vizualni materijal kako bih stvorio osnovu strukture djela", istaknuo je Ventourakis. "Nakon toga, na temelju iskustva vremena i mjesta koje sam nastanjivao za vrijeme rezidencije, započeo bih sa stvaranjem slojeva 'nevidljivog, ali osjećajnog'. U svoju vizualnu kolekciju počeo ću dodavati ljude, predmete, situacije", zaključio je.

THEODOROS PRODROMIDIS vizualni je umjetnik i redatelj sa sjedištem u Ateni. Studirao je suvremenu medijsku praksu na Sveučilištu Westminster. Njegovi radovi izloženi su u galerijama, muzejima i festivalima kao što su State of Concept, Haus Der Kulturen Der Welt, 5. i 1. Solunski biennale, 4. Atenski biennale, Werkleitz zentrum für medienkunst, i dr. Od 2017. gostujući je umjetnik na Odjelu za povijest i filozofiju znanosti Nacionalnog i Kapodistrijskog sveučilišta u Ateni te volonter u Otvorenoj školi za imigrante Pireja.

"Projekt koji sam razvijao na rezidenciji za 3. Bijenale u Labinu usredotočit će se na stvaranje dijalektičkog prostora između povijesne i suvremene paradigme radničkih borbi i urgentnosti zelenog aktivizma kroz pitanje: 'Mogu li radnik i aktivist zauzeti isto tijelo?' Istraživanja provedena u rezidenciji dovest će do produkcije audiovizualne instalacije, koristeći dokumentarne i izmišljene elemente. Moj boravak služio je za istraživanje i preprodukciju djela, te sam se upoznao s radnicima i aktivistima iz regije, kao i povijesnim arhivima", pojasnio je Prodromidis.

HANA MILETIĆ zagrebačka je umjetnica koja radi u Bruxellesu, gdje je 2015. godine osvojila nagradu Young Belgian Art Prize. 2016. sudjelovala je na festivalu Indiscipline u Palais de Tokyo, u Parizu,

2017. na 13. Bijenalu u Sharjahu, a 2018. godine imala je prvu veliku samostalnu izložbu Dependencies u WIELS centru za suvremenu umjetnost u Bruxellesu.

Kako bi razvila i realizira novi umjetnički projekt za sudjelovanje na Bijenalu industrijske umjetnosti 2020. godine, Hana Miletić je u sklopu svoje umjetničke rezidencije istražila povijest modne trikotaže Arena u Puli i 25. Maj u Raši. "Prije pet godina postala sam aktivna u kvar-tovskoj tkalačkoj radionici u Bruxellesu, povezujući se ovim putem s obrtom kojeg poznajem iz djetinjstva u Hrvatskoj. Znanje o tekstilu se naime prenosilo kroz generacije žena u mojoj obitelji", pojasnila je. "U slučaju Arene, zanima me povijest tvornice, pogotovo promjena vlasništva tvornice, obustava produkcije i posljedice tih procesa za radnice tvornice i njihovu zajednicu u Puli i okolici. Nadam se bolje razumijeti te procese transformacije u širom kontekstu tradicije ženskog rada u tekstilnoj industriji tijekom doba socijalizma u regiji. U kasnijoj fazi razvitka umjetničkog projekta pokušala bih uspostaviti suradnju s bivšim radnicama, a možda čak i organizirati

kolaborativnu radionicu za radnice ako će one za to biti zainteresirane", zaključila je.

CLAUDIA LARCHER je vizualna umjetnica koja se bavi (site-specific) video animacijom, kolažem, fotografijom i instalacijom. Studirala je "Medijsku umjetnost i skulpturu" na Sveučilištu primijenjene umjetnosti u Beču, svoje je radove predstavila na brojnim samostalnim i grupnim izložbama te festivalima u Austriji i inozemstvu (Tokyo Wonder Site Japan, Slought Foundation Philadelphia, Weimar Art Festival, Center Pompidou Paris, Muzej suvremene umjetnosti / Roskilde, Steirischer Herbst u Grazu i Anthology Film Archives u NYC-u, itd.).

"Gdje je nekada bila industrija danas stoje kafići, barovi i restorani za turiste. Ovo je gentrifikacija kulture i urbanih životnih prostora. Problem je i sama privatizacija turističkih lokaliteta i objekata. Upravo će taj sukob svakodnevnog života i turizma biti dio moje umjetničke opservacije. Što čini lokalna zajednica i što za njih znači 'dom', ako ljudi ne žive zajedno 365 dana u godini?", istaknula je Larcher.



Metal Guru, umjetnička akcija "Zastave", Rtanj (Makedonija), 2016.

Što je participativna umjetnost?

Opća deklaracija o pravima čovjeka definira pravo svakog čovjeka na pristup kulturi. Taj zadnji članak u Deklaraciji iskazuje pozitivno posebno pravo i naglašava potrebu pojedinca za samostalno predstavljanje u kulturnom životu zajednice, jer je to jedini način kako on može aktivirati i druga prava. Npr. o Romima govorimo jer nemaju glas, jer ne sudjeluju u kulturnom životu zajednice. Iako mislimo da im time pomažemo, progovaranjem o njima zapravo ih onemogućavamo da sami iskažu svoje probleme. To vrijedi i za sve ostale marginalizirane i otuđene skupine – djecu i mlade, mentalne bolesnike, osobe s invaliditetom, nacionalne i druge manjine, koje nemaju priliku sami se izraziti i predstaviti, jer o njima uglavnom pišu i razgovaraju drugi. Kako bez jednakih mogućnosti nema ni razvoja, upravo je participativna / suradnička umjetnost vrlo važna za društveni razvoj.

Umjetnost je forma komunikacije, a upravo u participativnoj umjetnosti, koja ne samo da uključuje publiku u čin umjetničke kreacije nego joj čak pruža mogućnost vlastitog kreativnog samo-izražavanja, komunikacija je najvažnija, jer čemu umjetnost ako na bilo koji način ne služi, ne doprinosi lokalnoj i/ili široj zajednici. (D. Zahtila, veljača 2020.)



KOVA JE NASA!

SUBOTA, 29. VELJAČE 2020.

- 19:00** Otvaranje izložbe **"OŽIVLJENA PROŠLOST DJEČJIM OČIMA BUDUĆNOSTI"**
Izložba radova polaznika Dječjeg vrtića "Pjerina Verbanac" (Područna odjeljenja u Raši i Rapču) na temu rudarske baštine.
- 20:00** Otvorenje izložbe **FOTO EX TEMPORE 2018. - INDUSTRIJSKA BAŠTINA LABINŠTINE**
Izložba fotografija na temu industrijske baštine Labinštine (Tupljak, Lamparna u Labinu, Prvomajska u Krapnu, Raša i TE Vlačka u dolini Raše), koje su nastale tijekom 14. izdanja manifestacije "Foto ex tempore" 2018. godine.

NEDJELJA, 1. OŽUJKA 2020.

- 11:00** **DANI LABINSKE REPUBLIKE** - Svečana akademija Grada Labina i općina Pićan, Raša, Kršan i Sv. Nedelja povodom 99. obljetnice Labinske republike.

OKC Lamparna XXI

KONTAKT: L.A.E. XXI, Tina Gaspari, tina@lae.hr, 095.8402666 | www.strukturnifondovi.hr | www.esf.hr